ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΠΣΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ

ΕΛΘΕ, ΠΝΕΥΜΑ ΑΓΙΟ, ΘΕΡΑΠΕΥΣΕ ΚΑΙ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕ ΜΑΣ
Ο Χριστός μας καλεί να γίνουμε κοινότητες συμφιλίωσης και θεραπείας

Αθήνα, Ελλάδα, 9-16 Μαΐου 2005

PLEN 10 Μαΐου

Όχι για Σχολιασμό

Έγγραφο Αρ. **3**

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΠΟΤΕ ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΆΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ; ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

Kirsteen Kim*

Όταν ο Απόστολος Παύλος στάθηκε μπροστά στον Άρειο Πάγο, άρχισε τον λόγο του προσεγγίζοντας την πνευματικότητα των αρχαίων Αθηναίων, βεβαιώνοντας την αναζήτησή τους για τον Θεό και την πνευματική συνείδηση των ποιητών τους. Ο Παύλος επεχείρησε να χρησιμοποιήσει την πνευματική γλώσσα των Αθηναίων για να μιλήσει για τον Δημιουργό Θεό και τον Ιησού Χριστό και την ανάστασή Του. Παράλληλα διέκρινε ένα πνεύμα ειδωλολατρίας, το οποίο παρεμπόδιζε τη μετάνοια και την πρακτική υποταγή στο Άγιο Πνεύμα του Θεού (Πράξεις 17:16-34). Προσπαθώντας έτσι να γεφυρώσει τις πνευματικότητες του ιουδαϊκού και του ελληνικού κόσμου, ο Παύλος αντιμετώπισε την παρεξήγηση και είχε περιορισμένη άμεση πρόσβαση στους νέους Χριστιανούς – ωστόσο, από τη δική μας οπτική γωνία δύο χιλιάδες χρόνια αργότερα, μπορούμε να δούμε την Αθήνα ως μια χριστιανική πόλη και γνωρίζουμε πώς η χρήση της ελληνικής σκέψης και γλώσσας συνέβαλε στη διαμόρφωση της χριστιανικής θεολογίας, και ιδιαίτερα στην κατανόηση του Θεού ως Αγίου Πνεύματος. Επομένως, το θεωρώ διπλά πρέπον που εδώ στην Αθήνα προσευχόμαστε, "Ελθέ, Πνεύμα Άγιο"!

* Η Δρ. Kirsteen Kim είναι is Επιμελήτρια και Συντονίστρια Ιεραποστολικού Προγράμματος στο United College of the Ascension του Selly Oak, Επίτιμη Λέκτορας του πανεπιστημίου του Birmingham, και Πρόεδρος της Βρετανικής και Ιρλανδικής Ένωσης Ιεραποστολικών Σπουδών. Η έρευνά της για την ιεραποστολική πνευματολογία βασίζεται σε διάφορα πλαίσια: τη Βρετανία, όπου μεγάλωσε, τη Νότιο Κορέα, πατρίδα του συζύγου της, τις ΗΠΑ, όπου πραγματοποίησε μέρος των σπουδών της, και την Ινδία, όπου εργάσθηκε ως καθηγήτρια ιεραποστολικών σπουδών της Πρεσβυτεριανής Εκκλησίας της Κορέας. Η πρώτη της μονογραφία, *Mission in the Spirit,* δημοσιεύθηκε από το ISPCK, στο Δελχί το 2003. k.kim@bham.ac.uk

Η έρευνά μου για το Άγιο Πνεύμα και την ιεραποστολή (Kim 2003) βασίζεται στην προσωπική μου εμπειρία σε ποικίλα πνευματικά πλαίσια: την Βρετανία, όπου μεγάλωσα, τη Νότιο Κορέα, πατρίδα του συζύγου μου, τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου σπούδασα, και την Ινδία, όπου διδάξαμε για τέσσερα χρόνια σε ένα σεμινάριο. Ανακάλυψα ότι σε κάθε χώρα – και ακόμη και σε διαφορετικές χριστιανικές ομολογίες – το πνευματικό πλαίσιο και η πολιτισμική έννοια της λέξης "πνεύμα" είναι διαφορετική, και αυτό δίνει άλλη χροιά στη βιβλική μαρτυρία προς το Άγιο Πνεύμα. Κατέληξα επίσης στην πεποίθηση ότι, σε πολλές περιπτώσεις, μπορούμε να μεταδώσουμε ευκολότερα τα χαρμόσυνα νέα του Ιησού Χριστού ξεκινώντας με τη γλώσσα του Πνεύματος.

Ο Πατέρας στέλνει το Πνεύμα στον κόσμο και εμείς, ως πιστοί του Χριστού, έχουμε το προνόμιο να συμμετέχουμε σε αυτήν την αποστολή (Ρωμ. 8:14-17). Σε αυτήν την περίπτωση, η πρώτη πράξη της ιεραποστολής είναι η ικανότητα να διακρίνουμε (Dunn 1998: 72). Για να ενωθούμε με το Πνεύμα στην ιεραποστολή, πρέπει να αναρωτηθούμε πώς έρχεται το Πνεύμα και πώς το αναγνωρίζουμε. Στη Βίβλο υπάρχουν τρεις μεγάλες στιγμές στις οποίες έρχεται το Πνεύμα. Την Πεντηκοστή, το Πνεύμα δίνει ζωή στην Εκκλησία (Πράξεις 2:41-42) και στη χριστιανική αποστολή (1:8). Αυτό όμως καθίσταται δυνατό επειδή ο Ιησούς Χριστός Σωτήρας μας συλλαμβάνεται μέσω του Πνεύματος (Λουκάς 1:35) και το Πνεύμα του Θεού Τον φωτίζει (Β΄ Κορ. 4:6· Βλέπε Bevans 1998), έτσι ώστε οι Χριστιανοί να αναφέρονται στο Άγιο Πνεύμα ως Πνεύμα του Ιησού ή Πνεύμα Χριστού (Ιω. 7:39· Βλέπε Rayan 1998: 37). Ωστόσο, το Πνεύμα ήταν γνωστό και πριν από την έλευση του Χριστού ως φορέας της δημιουργίας και πάροχος ζωής (Γέν. 1:2· 2:7· πρβ. 6.17), που εξακολουθεί να είναι δημιουργικά παρών και ενεργός παντού στον κόσμο (Ψαλ. 104:30· Ιώβ 33:4). Αυτοί οι τρεις τρόποι με τους οποίους ήλθε – και έρχεται – το Πνεύμα είναι αλληλένδετοι, καθώς η νέα κοινότητα που άρχισε με την Πεντηκοστή είναι σημαντική για το μέλλον ολόκληρης της δημιουργίας (Ρωμ. 8:19-23). Χάρη στην ανάσταση του Ιησού Χριστού εκ νεκρών, η Εκκλησία γεύεται το Πνεύμα ως μια πρόγευση της απελευθέρωσης και της νέας ζωής την οποία ο Θεός επιθυμεί για όλους (Β΄ Κορ. 1.22· 5.5· Εφ. 1.13-14· Ρωμ. 8.23). Ωστόσο, το Πνεύμα του Θεού δεν αποτελεί κτήμα οποιασδήποτε κοινότητας, αλλά σαν άνεμος κινείται σε ολόκληρη την πλάση (Ιω. 3:8· Ψαλ. 139:7) και σαν ζων ύδωρ παρέχεται ελεύθερα (Ιω. 7:37-38)[1].

Οι άνθρωποι ψάχνουν το Πνεύμα παντού – πάνω, κάτω, έξω, μέσα τους, ανάμεσά μας – και έχουν διαφορετικά κριτήρια πνευματικής διάκρισης ανάλογα με την πίστη ή τις πεποιθήσεις τους. Για τον Χριστιανό, εξ ορισμού, η διάκριση του Αγίου Πνεύματος σχετίζεται με τον Ιησού Χριστό. Ωστόσο, καμία ομάδα δεν μπορεί να αποδείξει το πνευματικό της όραμα πριν από το τέλος του κόσμου, επομένως, στο μεταξύ, αν πρόκειται να ζήσουμε μαζί στο κοινό μας σπίτι – τη γη – πρέπει να μοιραζόμαστε τις πηγές που διαθέτουμε για διάκριση. Ο Stanley Samartha έγραψε κάποτε πως ο ισχυρισμός ότι το Πνεύμα είναι μαζί μας δεν είναι κάτι το οποίο είμαστε εμείς αρμόδιοι να διατυπώσουμε· οι γείτονές μας είναι εκείνοι που θα πρέπει να το αναγνωρίσουν (1981: 670· πβ. Α΄ Κορ. 14:20-25). Η διάκριση είναι ένα θέμα για οικουμενικό διάλογο, καθώς και για την ατομική συνείδηση. Απαιτεί ευρείς ορίζοντες – εν όψει του εύρους της αποστολής του Πνεύματος, ανοιχτοσύνη – λόγω της απροβλεπτότητας των κινήσεων του Πνεύματος – και ταπεινοφροσύνη – καθώς το Πνεύμα είναι Πνεύμα του Παντοδύναμου Θεού. Πολλά ζητήματα διάκρισης δεν έχουν να κάνουν με τα κριτήρια, αλλά με τη δικαιοδοσία: με το ποιος έχει τη δικαιοδοσία να διακρίνει το Πνεύμα για τους άλλους. Δεν είμαστε υποχρεωμένοι να αποδεχθούμε την απόφανση κάποιων άλλων

[1] Είμαι υπόχρεη στο έργο της Vandana (1989) για τις σκέψεις της σχετικά με το νερό ως σύμβολο του Πνεύματος στο Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο.

για το τι είναι καλό ή πνευματικό, όσο ισχυρή και να είναι η παράδοσή τους, όσο κύρος και να έχει η θεολογία τους, όση εξουσία και αν έχουν, αν η άσκηση αυτής της εξουσίας δεν είναι συμβατή με το Πνεύμα του Χριστού (Μάρκος 3:29; Ματθαίος 12:31-32).

Εντοπίζω τέσσερα βιβλικά κριτήρια για τη διάκριση, μολονότι κανένα δεν αποτελεί από μόνο του απόδειξη της παρουσίας του Πνεύματος. Το πρώτο είναι εκκλησιαστικό: η εξομολόγηση του Ιησού ως Κυρίου, που κατέστη δυνατή μέσω του Αγίου Πνεύματος (Α΄ Κορ. 12:3· Ιω. 4:2). Ελπίζουμε και αναμένουμε να βρούμε το Πνεύμα στην χριστιανική κοινότητα, όπου ο Ιησούς Χριστός διακηρύσσεται και λατρεύεται. Ωστόσο, το Πνεύμα είναι αυτό που καθορίζει την Εκκλησία, και όχι το αντίστροφο. Η επίκληση του Κυρίου δεν εγγυάται απαραίτητα ένα πνεύμα υπακοής (Ματ. 7:21-22). Το δεύτερο κριτήριο είναι ηθικό: τα σημεία των καρπών του Πνεύματος: αγάπη, χαρά, ειρήνη, και ούτω καθ' εξής (Γαλ. 5:22). Το Πνεύμα αλλάζει τη ζωή μας, φέρνοντάς μας πιο κοντά στον Χριστό. Οι αγαθές πράξεις από μόνες τους δεν αποτελούν σημείο της ζωής του Πνεύματος – μπορούν να είναι αποτέλεσμα προσκόλλησης στους τύπους (Ρωμ. 7:6) – ολόκληρος ο χαρακτήρας είναι σημαντικός.[2] Το τρίτο κριτήριο είναι χαρισματικό: η πρακτική των δώρων του Πνεύματος (Α΄ Κορ. 12:4-11).[3] Όπου υπάρχει ενίσχυση της προφητείας, του λειτουργήματος, της διδασκαλίας, της παρότρυνσης, της προσφοράς, της καθοδήγησης, της συμπόνιας (Ρωμ. 12:6-8), έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι ο Θεός ενεργεί (μέσω του Πνεύματος). Ωστόσο, η άσκηση ενός πνευματικού δώρου δεν αποτελεί σημείο της παρουσίας του Πνεύματος αν στερείται αγάπης (Α΄ Κορ. 13:1-3). Το τελευταίο κριτήριο είναι απελευθερωτικό: η σύνταξη με τους φτωχούς.[4] Το αποτέλεσμα της επιφοίτησης του Πνεύματος στον Ιησού ήταν ότι ανακοίνωσε χαρμόσυνα νέα στους φτωχούς (Λουκάς 4:18), και αυτό θα πρέπει να αποτελεί κριτήριο κάθε πνευματικού ισχυρισμού. Όταν διακρίνουμε το Πνεύμα σε οποιαδήποτε ενέργεια, πρέπει να αναρωτηθούμε ποιου τα συμφέροντα εξυπηρετούνται· ποιος ωφελείται από αυτό;

Η "διάκριση των πνευμάτων" αναφέρεται ως δώρο του Αγίου Πνεύματος (Α΄ Κορ. 12:10). Η χρήση του πληθυντικού "πνευμάτων" εδώ γεννά ένα ερώτημα: ψάχνουμε να διακρίνουμε ένα Πνεύμα ή να διακρίνουμε μεταξύ πολλών διαφορετικών πνευμάτων; Σε μεγάλο βαθμό η έρευνά μου υποδεικνύει ότι αυτό εξαρτάται από την κοσμοθεώρηση ή την κοσμολογία. Το αν μιλάμε για πνεύμα (ενικός) ή για πνεύματα (πληθυντικός) μπορεί επίσης να φανερώνει τη διαφορά μεταξύ μιας φιλοσοφικής προσέγγισης και της λαϊκής θρησκείας. Επίσης, η γλώσσα των "πνευμάτων" μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διαφορετικές αναφορές (Kim 2004). Εντούτοις, θα πρέπει ενδεχομένως να σκεφθούμε ότι, στην πορεία της ιεραποστολής, συναντούμε πολλά διαφορετικά πνεύματα και δυνάμεις στον κόσμο, είτε αυτά τα θεωρούμε ως υπερφυσικές οντότητες ή φυσικές δυνάμεις, είτε απλά χρησιμοποιούμε αυτήν την γλώσσα ως μια μεταφορά για κάποιες κοινωνικο-οικονομικές δυνάμεις. Χρειαζόμαστε το Άγιο Πνεύμα για να διακρίνουμε αυτά τα πνεύματα (Ukpong 1990: 81). Χρειαζόμαστε το Πνεύμα της σοφίας για να διακρίνουμε το καλό από το κακό, και για να ξέρουμε με ποιον να συνεργασθούμε και με τι να παλέψουμε. Μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι, όσο ισχυροί και απειλητικοί και να είναι, όλοι οι "θρόνοι", τα "βασίλεια", οι "άρχοντες", και οι "εξουσίες" δεν είναι παρά δημιουργήματα του Θεού και, τελικά, θα συμφιλιωθούν εν Χριστώ (Κολ. 1:15-20). Από την άλλη, ίσως όσοι δεν είναι εναντίον μας είναι μαζί μας (Μάρκ. 9:40). Τουλάχιστον, μπορούμε να τους δώσουμε το προνόμιο της αμφιβολίας, και ίσως ακόμη και

[2] Τα πρώτα δύο κριτήρια αναγνωρίσθηκαν στις αναφορές του Συνεδρίου της Καμπέρα το 1991 (βλ. Kinnamon: 256).
[3] Αυτή η υπόδειξη από το Πεντηκοστιανό-χαρισματικό κίνημα έγινε από τον Amos Yong (2000).
[4] Αυτό προτάθηκε από το έργο του θεολόγου της απελευθέρωσης Samuel Rayan (1998: 132).

να συνεργασθούμε μαζί τους για συγκεκριμένους σκοπούς. Προσφέροντας φιλοξενία στους ξένους, ίσως να εξυπηρετούμε αγγέλους χωρίς να το γνωρίζουμε (Εβ. 1:14· 13:2). Υπάρχουν καλές, καθώς και κακές δυνάμεις. Μια ιεραποστολική θεολογία του Αγίου Πνεύματος θα μας επιτρέψει να εκτιμήσουμε τη δημιουργικότητα και την αγάπη οπουδήποτε τη συναντούμε και να βεβαιώσουμε κάθε τι το αληθινό, τίμιο, δίκαιο, αγνό, ευχάριστο και αξιέπαινο (Φιλ. 4:8).

Σε αυτό το συνέδριο εστιάζουμε στον ρόλο του Πνεύματος ως θεραπευτή και συμφιλιωτή. Και τα δύο αυτά τα λειτουργήματα ενθαρρύνουν μια συγκαταβατική κατανόηση του Αγίου Πνεύματος. Για πολλούς, ο όρος "πνευματικός" σχετίζεται με τον διαλογισμό, την περισυλλογή, και άλλες θρησκευτικές πρακτικές και τεχνικές. Για άλλους, το Πνεύμα πρωτίστως παρακινεί τη δράση για τον κοινωνικό μετασχηματισμό και την ανάπτυξη. Στη χριστιανική θεραπεία, μαθαίνουμε ότι και οι δύο αυτές πλευρές του Πνεύματος– παρουσία και ενέργεια – λειτουργούν μαζί. Εξάλλου, στο συμφιλιωτικό έργο, ισορροπούμε την αλήθεια μέσω του αφουγκρασμού, της δικαιοσύνης και της ειρήνης, καθώς το Πνεύμα είναι Πνεύμα αλήθειας (Ιω. 16:12-13) και επίσης Πνεύμα αγάπης (Ρωμ. 5:5). Στην πράξη, η θεραπεία και η συμφιλίωση συνδέουν αμφότερες τον δημιουργικό και τον απολυτρωτικό ρόλο του Πνεύματος μεταξύ τους (πρβ. Taylor 1972: 25-41) καθώς βλέπουμε τον Θεό επί το έργω μέσω του Πνεύματος να φέρνει ευημερία και χαρά στις καρδιές μας, στην Εκκλησία και στον κόσμο (Πράξεις 14.17).

Έτσι, μαζί εν Πνεύματι, διακρίνοντας τα πνεύματα με κριτήριο τον Ιησού Χριστό, αναζητούμε την έλευση του Πνεύματος ώστε να κατανοήσουμε, και να συμμετάσχουμε, στην κίνηση του Πνεύματος στον κόσμο, που αποτελεί την αποστολή του Θεού. Ελθέ, Πνεύμα Άγιο!

Βιβλιογραφία

Bevans, Stephen B.
1998 "God Inside Out: Toward a Missionary Theology of the Holy Spirit", *IBMR* 22/3 (Jul), pp 102-105; "Jesus, Face of the Spirit: Reply to Dale Bruner", *IBMR* 22/3 (Jul), 108-109.

Dunn, James D.G.
1998 *The Christ and the Spirit: Collected Essays*. Vol. 2: Pneumatology (Edinburgh: T & T Clark).

Kim, Kirsteen
2003 *Mission in the Spirit: The Holy Spirit in Indian Christian Theologies* (Delhi: ISPCK)

Kim, Kirsteen
2004 "Spirit and 'spirits' at the Canberra Assembly of the World Council of Churches, 1991", *Missiology: An International Review* XXXII/3 (July), pp 349-365

Kinnamon, Michael (ed.)
1991 *Signs of the Spirit*. Official Report of the Seventh Assembly of the WCC, Canberra, 1991 (Geneva: WCC).

Rayan, Samuel
1998 *Come, Holy Spirit* (Delhi: Media House; originally published 1978)

Samartha, S.J.
1981 "Milk and Honey – Without the Lord?", *NCCR* 101/12 (Dec), pp 662-671

Taylor, John V.
1972 *The Go-Between God: The Holy Spirit and the Christian Mission* (London: SCM Press)

Ukpong, Justin S.
1991 "Pluralism and the Problem of the Discernment of Spirits" in Emilio Castro (comp.), *To the Wind of God's Spirit: Reflections on the Canberra Theme* (Geneva: WCC), pp 77-86.

Vandana (Sister)
1989 [1981] *Waters of Fire* 3rd edn (Bangalore: ATC; New York: Amity House, 1988; first published, Madras: Christian Literature Society, 1981).

Yong, Amos
2000 Discerning the Spirit(s): A Pentecostal-Charismatic Contribution to Christian Theology of Religions. JPT Supplement Series 20 (Sheffield: Sheffield Academic Press).